

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א תלמידו של מו"ן פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות 'מדות' של בושח...

"ועשית כבוד נחשת וכנו נחשת לרחצה ונתת אתו בין אהל מועד ובין המזבח" בפרשיותינו התורה מנבאת את המדות של המשכן וכליו, והנה מציינו שהקב"ה אומר לנביא יחזקאל (פרק מג) את תקנית בית המקדש השלישי וקדם לכן אמר לו "הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם וימדדו את תקנית" ומבאר בקה שראוי לנו להתבטש בפאש אנו שומעים את תקנית בנית בית המקדש, וצריך להבין מה הבושח שצריכה להגרם לנו מנף? אלא דנהה בהמשך ונבואת יחזקאל נאמר: "ונתתה אל הפהנים הלויים אשר הם מוצע צדוק... לשרתני" והסבה שהקב"ה בחר בצדוק לכהן, כי הוא היה נאמן, ואלו אביתר הפהו לפי דרגתו הגדולה נחשב לו בדיקות שאינו נאמן, שררי הוא מרד במלכות בית דוד והלך אחר אדניה נגד רצון דוד מלפנו, וכמו שמצינו ששלמה גרש את אביתר מלשרת לפני ה', וכבר בימי דוד אביתר נסתלק מן הפנהה (עי' יזקא עג), וזאת משום שכלי נאמנות לדוד מלפנו אין ערך להקנתו של הפנה.

נאמנות שאינה שלמה

ואף על פי שאביתר היה נראה כלפי חוץ נאמן לדוד, שנהה מתענה בתעניות שדוד התענה, ובהפרת הטוב על פה שלמה לא הרגו (מלכים א. ב, כו), בכל זאת מפינו שהוא לא היה נאמן בשלמות לדוד הוא לא היה ראוי לשרת בבית המקדש, כי הפנה אמור לקבל דעת מודד מלפנו אף להעלות נחת רוח לה' מעבודת הקרבנות, ולהביא מהם את העם לידי הפרת הטוב לה' על אברי גופם דרך התבוננות באברי הקרבנות פאשר מנתחים אותם לנתחיהם, לכן רק כהן בצדוק שהוא נאמן לדוד ראוי לשרת בבית המקדש.

וכשם שעבודת הקרבנות היתה צריכה ללמד את העם דעת, כך בנין בית המקדש שיערו

מוצאין כליו וכל מדותיהם היו אמורים ללמד את העם דעת, וכגון שמדות הפוקדש למדו שאדם צריך להזהר שלא להשיג את מדות גבול חברו ברוחניות ובגשמיות, והמפנה היה בחלק העזרה השנה לנחלת בנימין ובכל זאת המפנה עצמו היה על רצועה של יהודה שציצאה מחלקו לתוך חלקו של בנימין.

שתפות של שלום

ולכן מהמפנה למדים שפשיש לאדם שתפות עם חברו יתנהג עמו באהבה ולא ריב עמו, וגם אם הוא משתוקק לזכות לחלקו של חברו בבנימין שהיה מתחפה לבלע את רצועה זו שעליה עמד המזבח, בכל זאת למד מבנימין שלא בא מנף לכלל מריבה עם יהודה, או לכל מרמור על הקב"ה על פה, חלילה.

ודוקא המפנה מלמדנו זאת, מפני שעליו מקריבים קרבן שלמים שעושה שלום עם כלם, ומלמד את האדם להפיר טובה לה' לפנהים ולבריות, שעל כן הוא מלמד שגם בשאדם שתף עם חברו יתנהג עמו באהבה ובשלום.

הפנהה שלך

ודבר זה מציב את כל אחד מעמנו להזהר במעשינו, כי כמו שנאמר ביהזקאל "כל נבלה וטרפה מן העוף וכן בהמה לא יאכלו הפנהים" ובנדאי זה נאמר על כל ישראל שנאמר עליהם "ואתם תהיו לי ממלכת פנהים וגוי קדוש" כך התביעה שיש על אביתר להיות נאמן, כך על יהודי הוא פנהו בביתו ועליו למלאות את תפקידו בנאמנות לסיע לאשתו, ולשמוחה בשעה שהיא נחלשת בדעתה מרב טרחות עבודת הבית, פנהו המשפחה את לבו של היהודי שצא לבית המקדש בלב שבויר מעוונותיו, וכן למלאות את הבית בדעת ה', ולקיים את כל מצות ה' בנאמנות.

ועתה יבנו מודע הנביא אומר בשם ה' שתקניות

מתיקות הניסים

— מתכנים למערכת —

'של מי הדם הטרי הזה?!'...

לפני כשתים עשרה שנה ערכתי שפוצים בביתי לקראת גמר השפוצים, סכמתי עם בני ביתי שיבואו בשעת הצהרים לאחר הכולל בוקר' שלי לראות שהדירה תהיה מוכנה לכניסה, וסכמנו שגם אני גייע באותה שעה לדירה, אלא שבסוף הלמוד נודע לי כי אחד האברכים נקלע למצוקה, והתעכבתי כדי לסיע לו, ולכן הגעתי לדירה כפי שעה לאחר שקבעתי עם בני ביתי לבוא.

כשהגעתי ראיתי בבית רק את הפועל הערבי שהוא עסוק בעבודתו, ושאלתי אותו האם אשתי היתה כאן והלה השיב לי שהוא הגיע רק עכשו ולא ראה אותה, עברתי בבית והנה קשנכסתי לאחד החדרים, הבחנתי ששפוח על הרצפה דם! היה נגר שהדם טרי שעדין לא התיבש... ושאלתי מיד בבדיקה את הפועל: 'מה זה הדם הזה?' והוא השיב לי: 'הגעתי כקטן, ואני לא יודע!'

העסק היה נראה לי חשוד, כי אין אמונה בנזי"ם ויתכן שהגוי משקר לי! מיד חזיתי לאשתי, אבל שהלפון שלה לא היה זמין, נלחצתי עוד יותר ושאלתי את הפועל שוב 'מה זה הדם הזה?' ושוב הוא אמר: 'תאמין לי שאני לא יודע!'

צאתי בזריזות מביתי לעבר הבית שבו התגוררתי בתקופת השפוצים, נקשתי על הדלת פעם ופעמים ואין מענה, הוספתי לדפק בחזקה ואין מענה, [לבית השכור הזה היה לנו מפתח אחד שקעת הוא היה אצל אשתי]. לבי פעם בחזקה ונסיתי שוב מספר פעמים להתקשר אליה, והסתלפו לא נמין!

אני לא יכול לתאר את הפחד שפואר שאחו אותי היו לי רעידות בידים וברגלים, ראשי הסתחרר במחי רצו ועליו המחשבות על הרגע מכל זכרתי שיהיו בני בן השמונה לא הרגיש טוב ולא הלך לחיזר ובנדאי הוא התלהו עם אשתי לבית המשפחה, וכן גם את הילד הקטן בן השנים שנשאר תמיד בבית - בודאי אשתי לקחה אתה לשם, דאגתי מאוד מי יודע האם הפועלים לא התנקלו לחייהם, או שמא קרה

המשד המעשה בעמוד ד'

בגית בית המקדש מוצאיו ומבואיו ואמורים להביא לנו בוששה, כי כל פסת קרקע וכל חלק וכלי בבית המקדש היה בו לקחים גדולים, וכשחיה שומעים את מדות המקדש היו באים לבוששה גדולה על כך שהשיגו זה את גבולו של זה, מגון בכך שאחד השפיל את מעמדו של חברו.

תשובה מבוששה

ושערו ומבואיו של בית המקדש, הזכירו לאדם את חסד ה' שנתן בגופינו ושערים ומבואות

אלא דהנה על החשוך כתוב "לזכרו לפני ה' תמיד" (שמות פ"ה כ"ט) וכן על הציץ נאמר "היה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'" והפרוש בזה הוא שעל ידי הבגדים היו נזקרים ומתבוננים בחסדי ה' שעלינו, שנותן לנו כובע לראשינו, ובגדים לגופינו, וכה הבגדים היו גורמים לחטא בוששה מה' שמיטיב עמו בחסדים רבים קאלו והוא מרד בו, בגאונה ובשאור החטאים שעליהם מכפרים בגד הכהונה.

להכניס בהם את האוכל, ולעכלו במעינו על מנת שנתקנים בחיים, וכשאדם נזכר בחסדי ה' שעליו הוא מתבייש ממשעשיו הרעים שעשה שקפה בכך טובה לה' המטיב עמו כל כך ועושה תשובה. וכמו כן, גם בגדי הכהנים היו גורמים לחטא לשוב בתשובה מבוששה, כדאיתא בגמרא (ערכו ט"ו) שכל בגד מנוגדי הכהנים מכפר על עון אחר, ולאכזרית צריף להבין אף הבגדים שהם דוממים יכולים לכפר?

אין יואש' שולט בעולם כלל!!!

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדויהם". לאחר חטא העגל, משה רבנו צוה את ישראל עפי" ה' על מחצית השקל, וה' התרצה בזה. והנה אצל יואש מצינו שלא התרצה לו ה', כשצוה על בן דק הבית לאחר שישאאל מקריבים בבמות שהם כדגמת עבודה זרה. ויש להבין החלוק ביניהם.

יהואש המי'אש...

"בן שבע שנים יהואש בולכו..." - יהואש טעה מפני שבגידולתו בהיותו בן שבע שנים כבר נעשה מלך ונתראה מלך מאד, וגם מפני שקסנותו נעשה למלך. ולכן לא זכה לקבל הדרכה היאף צריף להתנהג מלך של עם ישראל בשונה ממלכי הגוים. ונקרא 'הואש' על שם עתידו, שגפול ל'אוש גדול והתרחק מה', ואף החשיב עצמו לאליל.

וה' זמן ל'ואש את יהודע, כדי שעל ידו יציל מלפול, כי רצה ה' להראות שאין יואש וחבריו שולטים בעולם כלל! ובאמת, בימי תי' יהודע,

בתורה בנייה מלכתחלה באפן מטעה, ולכן הוא שבר את הלוחות הקדושות בעצמם, כי אם גפלו לעגל, צריף לעקור את כל העבר ולשנות את הכל מעיקרא, וצריף לשנות את כל ההרגלים, כי ההרגלים הלא טובים שבאדם הם מביאים אותו לכל החטאים, והעבודה של האדם היא לשנות את הרגליו, שאהי העבודה הקשה ביותר.

מחצית - שיקל' יואש...

וכיון שעמ"י לקחו את ההרגלים שלהם מהתורה, ולמדו באפן מטעה מהלוחות שראוי לעשות עגל, לכן שבר משה את הלוחות, שכן אם לומדים תורה ומבינים ממנה דברים מטעים, כלמודו של ירבעם בן נבט, תורה כזאת צריף לשברה, כי למודי כזה יותר גרוע מאם לא לומד כלל, כי אם אינו לומד כלל הוא מבין שהוא טועה, אבל כשלומד באפן מטעה, הוא סבור שהוא מתנהג כשורה, וא"א להשיבו בתשובה.

נמצא, שמושה תקן בשבירת הלוחות את הטעות

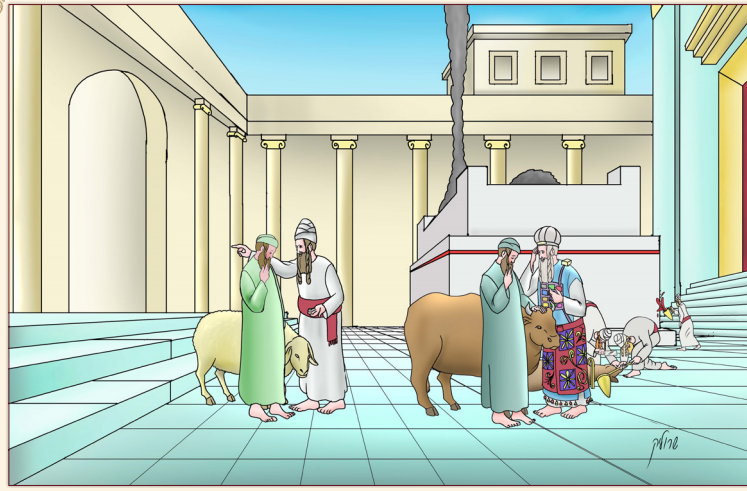
יואש עשה את הטוב בעיני ה', אבל אחרי מותו הרשיע, אלא שבם בימי תי' יהודע, יואש לא הסיר את הבמות שבהם הקריבו ישראל קרבנות לשמים ביחודות, שיש בזה חסרון כי בזמן ביהמ"ק נתמטעו להלבבות ולא דעו להקריב קרבנות עם הפגנות הרצויות, אלא בביהמ"ק ע"י הכהנים, ולכן מחוצה לו לא היה עולה הקרבן לרצון, והיה נחשב כדגמת ע"ז.

וכיון שלבו נקפו על הששאי את הבמות נגד רצון ה', לכן הטעה את עצמו והעמיד פנים כמי שעושה טוב בעיני ה', בכך שצוה שכל אהד יביא פסך וזקב לבדק הבית בביהמ"ק, אבל ה' לא התרצה בכך.

משה רבנו שובר את המדות [הלוחות] השבורות...

ולהבין הענין עלינו להבין מה ראה משה לשבר את הלוחות הקדושות? אלא, ששמששה ראה שישאאל חטאו בעגל הוא הבין שהאחיזה שלהם

מתיקות תשובה מבוששה

אין מדות בית המקדש ובגדי הכהנה גורמים לחטא להתבייש בחטאי?

על כך במאמר: 'מתיקות מדות' של בוששה!..

בציור שבכותרת הגליון: בני הכפרים העובדים לפרנסתם באים בימי הפורים לבית הכנסת על מנת להביא מים ומיון לבני הכפרים, ולכן חדשו להם חז"ל הוראה מיוחדת שייכלו להקדים את קריאת המגלה ל"א י"ב ויג באדר.

מדוע לא חששו חז"ל משום אסור "לא תתגודדו" בכך שחלק מעם ישראל יקרא את המגלה בזמן כזה וחלק בזמן אחר?

על כך במאמר: 'לרבי עד זוב דם?'

בציור שלפנינו: יהודי עומד לפני הכתן הגדול עם קרבן חטאת והכתן מעוררו לתשובה דרך התבוננות בגדי הכהנה שגורמות להידי' בוששה גדולה. יהודי אחר בא לתשובה מבוששה על ידי שהכתן מראה לו את מדות בגית בית המקדש.

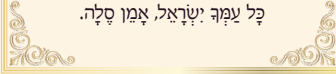
עצות מתוקות

אדם שאינו מתגבר על הקנאה שגלבו וניתן לקנאה שלו לגדל, הרי שהוא מסכן להכשל במעשים רעים מאוד להוציא את קנאתו וכעסו על אחרים שהם חלשים ממנו, כי מפניו שאינו יכול להוציא את קנאתו וכעסו על מי שהוא מקנא בו כי הוא יותר חזק ממנו, לכן הוא מצער את בני ביתו ואנשים אחרים החלשים ממנו, אבל אדם שיש לו קנאה על חברו כגון על שרואה שיש לחברו מעלות שאין לו והוא שותק ה' עושה לו דין, כלומר שהקנאה בעצמו שופט אותו ואשרי חלקו, כי הקנאה מטה כלפי חסד ובנדאי ייטיב עמו.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, הצילני בהמקור ממדת הקנאה ובשעה שאני רואה שיש לחברי מעלה טובה שאינה קצת אגלי, אדע שפעת אמתה חפץ לזכות אותי במעלה טובה כזו או במעלה אחרת שהיא טובה יותר בעיני, ואדם מלקנאות בו, ובהמקור אזהרה לראות בישועתה, ותטיב לי בכסף כפלים ותטיב אחריתי מראשיתי יחד עם כל עמך ישראל, אמן סלה.

העשייות של קצת בדרך הביט שנגעשתה על ידו, שכלן ה' עשה מעין שביטת הלווחות שיהואש בעצמו נתן את הכסף הזה למלך ארם, כדי לעקור את הסעוה.

זהו יסוד לאדם שצריך לעקור את הרגליו הרעים, ולא ישתמש בשכלו המטעה להבין עמו את התורה, כי בשכלו המטעה יבין את התורה באופן מטעה, כמ"ש "פשיעים יכשלו בם", אלא למד עם מוח טובות ויאמר עליו "וצדיקים ילכו בם".

עמיהם לה' על חסד הדם שבגוף האדם הנפר בדם הקרבות, וזה היה חסרון גדול, כי השירה בביהמ"ק היא עקר גדול, והיה מטל עליו להתעני עם; והודע מה לעשות עם הכסף שגנדאי היה מורהו לעשות עמיהם כלי שיר.

וכזכר לחטא הזה נקבע לדורות שאת כלי השיר לא עושים אלא לבסוף אחרי שהשתמשו בכסף לשאר צרכי ביהמ"ק (כתובות ק"ו) - לזכרון לדורות שיהואש טעה בזה.

שגורמה לחטא העגל, ואילו יהואש פשראה שהעם מקריבים בממות שהן קדומות ע"ז, ולא רצה לבטל זאת, סבר שתקון בדרך הבית מתקן את החטא, כמו שמשנה צנה על מחצית השקל, ובנדאי ה' לא ירצה בזה, כי אין זה תקון החטא.

הקדשת כלי שיר לביהמ"ק...

"לא אה יעשה בית ה' ספות כסף מזמרות מזקרות וצצרות... מן הכסף המובא בית ה'", והואש לא השתמש בכסף לעשות כלי שיר לביהמ"ק לשיר

מתיקות מנורת האש!

לתלמידיהם, יש להקבל פיהם אש ומים שאליהם נמשלה התורה.

יואש נותן מחצית השקל ל... מלך ארם!

וה' למד את משה היאך מחצית השקל ימלא את תפקידו ולא ילך ח"ו לגוים כמו שעשה יהואש, ע"י שיתחברו עמ"י לצדיקים הדומים לאש, שהם מעבירים את דעת התורה האמתית מאב לבו כפף שמו הטהור שעובר מדור לדור, קדמות האש העוברת ממקום למקום, וישמעו בקולו, שזו הסבה שיהואש נקבל ונתן את הכסף למלך ארם - מפני שלא נבע כל צרכו ליהודע.

כמו כן ה' הראה למשה מנורת אש, כי מנורה אין לה ערך אלא אם היא מיוסדת על אמונת חכמים, כי מנורת זהב ששולעצמה היא יכולה להיות גם רכושו של הגוי, אבל המנורה הטהורה היא 'מנורת אש' - מנורה שנדלקת עם לב נכון לה'.

מדוע מקדשים את הלבנה ולא את החמה?

כך גם את הלבנה ה' הראה למשה כזוה ראה וקדש' כי הצדיקים דומים ללבנה, כדוד מלכנו שבכל פעם היה מקטין עצמו יותר ויותר, ואף הלבנה אינה מאירה אלא מאש השמש המאירה בה.

ומן השמים נתגלה הדבר שיהואש העביר את כל כסף בך הבית למלך ארם, כדי שלא יטעו העם להעריך את יהואש ומעשיו בראותם את

כשמשוה רבנו התקשה במצות מחצית השקל, ה' הראה לו מטבע של אש, ולכאורה מה כ"כ קשה במצות מחצית השקל שהיה צריך לראות מטבע של אש? אלא, טבע האש היא שהיא מתפשטת ממקום למקום, כי התורה עוברת דרך הצדיקים שנשמתם בוערת כאש בדבר ה', ודרךם עוברת התורה מדור לדור, והפסוק "הלאו כה דברי כאש נאם ה'" הולך על הצדיקים שהם כאש, שלפעמים רואים את אורם הגדול כאש בוערת ולפעמים הם מצטנעים כאש בגחלים, ועליהם כתוב 'עקיצתן עקיצת עקרב ונשכתן ונשכת שרף' שעקיצות ונשכות אלו הם שורפות כאש.

אצל מי האש והמים מתערבים יחד?

ולעצמות זאת משאח"ז שהתורה דומה למים, זה גם הולך על הצדיקים השפלים פנים, כי הצדיקים משתמשים בדי' יסודות: לפעמים הם בוערים כאש בקנאת ה' צדקות לתקן את הדור מלפניו מדרך ה', ולפעמים יש להם את טבע המים שהם שפלים פנים ומכבים את תבערת לבם, פנים המכבים את האש, וזה סימן על ת"ח אמתי, אם יש לו גם את טבע המים - השפלות וכבוי הרתחא ואינו משפיל אנשים ח"ו.

ולכן מעשר הדין אין לכתב את התורה שבע"פ כי היא דומה לאש העוברת 'איש מפי איש' מפי הצדיקים, כ'אש' המקבלת 'מפי אש' הסמוכה לה, וכשהת"ח מעבירים את התורה בפהם

לריב עד זוב דם?!

להם יום הפורים פנוי לעסק בו בתורה ולסעד סעודת פורים, ונותנים להם את הקולא הזו כהפירת הטוב אליהם על שמשפקים במשך דכל השנה מים ומיון לבני הערים.

המחול שנוצר מהמחלקת

והרא' ש תרן: שלעולם בני הפכים קוראים בתוך העיר, אלא שהם קוראים לעצמם ולא שאחד מבני העיר קורא להם, ולכן אין בזה משום "לא תתגדדו", משום שהם נחשבים כבית דין בפני עצמו, וכששתי בתי דינים חולקים זה על זה,

ומקשים בעלי התוספות, דלכאורה יש בזה משום "לא תתגדדו" שבועיר אחת בני הפכים קוראים באחד מתמיים המקדמים, ואילו כל בני העיר לא קוראים באותו יום?

ותרצו בשם רבנו חיים פהן: שבני הפכים לא קוראים בעיר אלא בכפר שלהם, ואם נצרכים לבעל קורא, יורד אחד מבני העיר אליהם וקורא להם שם, וכוון שלא באותה עיר נעשים שתי התהגות, אין בזה משום "לא תתגדדו". והקסבר בזה הוא, שנותנים להם אפשרות זו, כדי שיהיה

שנינו במגלה (ב): מגלה נקראת ב"א ב"ב ב"ג וכו'. ומבואר במקרא שבני הפכים קוראים בימים אלו, משום שהם מספקים מים ומזון לאזניהם שבפרכים, וכוון שהם נצרכים לבני העיר שיקראו להם את המגלה, לכן כהפירת הטוב אליהם מקלים עליהם שיקראו בימי הפניסה הקודמים ל"ד, שבהם הם בלאו הכי עולים לעירות שבביל הדיני תורה, כדי שלא יצטרכו לעלות במיוחד לעיר לשם קריאת מגלה, ולא יוכלו לשבת עם בני משפחתם לסעודת פורים.

יחלק נהגים כבי"ד זה יחלק נהגים כבי"ד זה, אין צדקה משום לא לתגדודו, פי זה לא מביא מחלוקת שרעתה גדולה מאד ומביאה מחלוקת קשות, שע"כ 'מחלוקת' היא אותיות 'מחלוקת קשות, וכשאתם 'מוחלים' על פכודו ונמנעו ממריבות, ומוחקו ומוחלים על אותיות ק"ת מן המחלוקת, נותר 'מוחלים', שפעתו הוא לזכות להשתתף במחול שיגיעו לה' לצדיקים].

עוד כתב הרא"ש לפרש, שאין צדקה כלל משום "לא לתגדודו", מחמת שגם בני העיר מודים בך שגני הכפרים צדיקים לקרא לפניי", ו"אין צדקה חלוקי דעות בין בני העיר לבני הכפר.

מנהג האזלת הקשה כמיתה

הנהגה לאו דלא לתגדודו נאמר בתורה במת, שאסור לאבד לשרוט את עצמו ולהוריד לעצמו דם, משום שזה מראה על איבוד ושאנו מאמינים שהדבר נעשה מה, וא"כ קשה היאך למדו חז"ל מדין זה שלא להעשות אגרות אגדות?

המשך מתיקות הניסים
להם איזה אסון ואיני יכול לדעת לאיזה בית חולים הם הגיעו. הרמתי טלפון למשטרה, ודבר ראשון הם הגיעו לדירה כדי למצא את הפועל אך הוא נעדר מהבית, התקשרתי אליו והוא לא עונה, הודעתי למשטרה שאני יודע שהוא גר בכפר ערבי אך לא ידעתי לומר להם כתבת ברורה. המשטרה החלו בחפושים אחריו ואחרי בני ביתי וילדי, והורו לי שגם אני אמשיך לחפש. קימתי בכל כוחי שאשתי תתקשר אלי זה אך לא קרה, ומרגע לרגע הפחד והמתח שלי הלך וגדל.

בלב קרוע ומרתח פסעתי לבית הנכנסת על מנת להתפאר מנחה, והנה ברחבת בית הנכנסת פגשתי את מולי ורבי המתגורר בעיר אחרת שהיה נהוג להתנעף עמו בבחורות, ולקבל ממנו עצה ותושיה, נגשתי אליו ומיד הוא שאל אותי מה פשר הדאגה הנשקפת על פני, ספרתי לו את כל הקורות אותי, והוא הביע השתתפות בצערי, אך אמר: גש עתה לתפלת מנחה ובברכת שמע קולנו תשפך את צקון לבך לפני ה' ובטוחני שהקב"ה לא ישיב את תפלתך ריקם, כסיום לדבריו הוא ברכני: זהו רצון שיתגלה שכל הפחד הזה אינו אלא 'פחד שוא' שמכפר שלא

חדידים מתיקות

א. איזה 'מדות' מולמדים מדות? **ב.** מדוע עושים את כלי השיר רק בפסח האחרון? **ג.** מדוע משה רבנו הצדק שהקב"ה ירצה לו את מחצית השקל במטבע של אש? **ד.** איזה התגודדות לא גורמת מחלוקת?

התשובות מונחות בתוכן גליון זה. את התשובות ניתן לשלוח בימי השבוע הבא לכתובת האי-מייל: gmail.com@7885595 'קול מתיקות'. במספר **073-313-4395**. בצירוף שם. כתובת וטלפון.

האיכה מפרשת תצא: יעקב מאיר וינוגו, בני ברק.

אלא, דהנה כשנפטר לאדם אחד מקרוביו ל"ע, הוא שריו בצער גדול, וא"א שלא יבוא לידי בני מרב צערו. ולכן התורה מזהירה, שאדם לא יגרר מצערו לשרוט ולהשחית את גופו. והיות שבנושאי מנהגים ופסקי הלכות יש לאדם יצר"ר גדול מאד, שאינו מוכן לאבד את עצמו שנוהג או פוסק הפוך ממנו, וינסגל לרוב עמו על כך עד כדי הפאה ח"ו! לכן חכמים למדו, ששפשי שמתורצו צותה להמנע מלהוריד דם לעצמו מרב צער על המת, כך יש להמנע מלהעשות אגרות אגדות שאילו נהגים הפך מחביריהם, כי גם זה יכול לגרם הפאה והורדת דם.

שעטנז בבני אדם!

ויש לזכור באסור ערוב צמר ופשתים, וערוב בשר בחלב, וחרושה בשווי ובחמור יחידיו ואסור כלאי הפרם, את ההזירות שצריך אדם להתאזר מלתבוע את חברו לנהג דוקא כמנהגיו. שכן כל אחד מדברים אלו בפני עצמם כבשר בפניו ויחלבו

תבוא צרה אמיתית כזאת. דבריו של מורי ורבי חזקו את רוחי אך היה קשה לי להבין איך יתכן שהכל יהיה פחד שוא, אחר שראיתי דם שפוך על הרצפה! אבל התחזקתי לקוות לטוב.

לאחר תפלת מנחה הודרתי לביתי, וכשהתקרבת לדלת הבית אני שומע את קול צהלתם של ילדי, נקשתי בדלת והם פתחו ואני רואה שכלם נמצאים בבית! שאלתי אותם בדאגה 'היכן הייתם? ואשתי השיבה שהם הלכו למסעל רהיטים ובהרים מה שהיה חסר לבית, והיות שכבר היה מסקם בינינו שהם ילכו לשם יום אחד, וכן מכיון שלא ידעו שאדאג כל כך לכן לא טרחו להודיע לי, והסבירו שהספה שהסתפלן לא היה זמן כי נגמרה הבטריה.

עתה הם שאלו: 'על מה הדאגה הגדולה הזו?', ספרתי להם על הדם שראיתי בחדר בבית המשפך אך הם לא ידעו כלל על מה מדבר, היה חשוב לדעת מה פשר הדם הזה ולכן לקחתי עמי לשם את בני ביתי והם התפלאו לראות את הדם - אך כשהסתכלו על החלון וראו שגם עליו יש כתמי דם - נפתרה להם התעלומה ואמרו:

בפניו - מתר הוא ללא שום רבב אסור, אלא שאסור לערב זה בזה, כך גם כל מנהג ומנהג ממונהגי ישראל קדש הוא, אלא שאסור לאדם לחיב את חברו להתנהג כמותו, שגדוה יש אסור כשם שאסור לערב בשר בחלב.

ומצינו בזה: "לא תבערו אש בכל משבתתיכם ביום השבת", לא תבערו - את אש מדת הפעס, ומינון ראה ללמד זאת? כי ראה שישנם אנשים הפועים ומריבים זה עם זה על שחברו פוסק הפוך ממנו בהלכות שבת בדיני "לא תבערו אש", וכגון שלשיטתו מתר להניח בשבת אכל ע"ג פלטה באופן מסוים ולשיטתו אסור ומזהר באים לידי פעס, לכן מפרש הזר שגדיו "לא תבערו אש" יש להזהר לא להקעיר את אש הפעס.

וזה היסוד שפולמוסנו מרדכי הצדיק במגלה להרבות אהבה ואחרו ע"י משלוח קנות ומתנות לאביונים ולהתרחק משנאה פעס ומריבות.

אכן, כשהיינו בדיקה בשעות הצהרונים נקלעה יונה לתדר הזה, וכשהיא רצתה לברח היא נתקעה מספר פעמים בחלון בעצמה חזקה, כי היא שבה שתוכל לברח דרכו מפני שהוא חלון שקוף, אבל כמובן החלון היה סגור וכל נסיון שלה לברח דרכו גרם לה למכה אימה בראשה, עד שהצלחנו להורות לה את הדרך איך לצאת, וכנראה שכאשר היא נתקעה בכל כוחה מספר פעמים בחלון היא נחבלה, וזה הדם ששפך ממנה כמו שמוחק מכך שיש דם על החלון שבו היא נתקעה.

בנוסף הוסיפו בני הבית לספר לי: כששינינו כאן בבית בגנו בן השמונה פתח בחזקה את דלת השרותים והדלת פגעה בראשו של אחיו הקטן בן השנתיים שבנס ששרותים בלי שגדע, וחששתי מאוד שהוא לא נפגע מכך ושכחתי מהמכה לא יזוב ממנו דם, אך בחסדי ה' היתה זו רק מכה יבשה ולאחר שככה הוא נרגע וחזר לעצמו.

הבנתי מיד, שאכן הפחד הגדול שהיה לי היה מתנת שמים שנקראת 'פחד שוא' שלא הצרכתי לשמע באמת בשורה קשה שכזו על בני בן השנתיים ולא שום בשורה קשה כזאת או אחרת.

ג. ד. אפקים

הנאה של הודאה

והגוף לא בוחר בו, אלא הוא בוחר רק לגשם את עצמו בהנאות של אכילה ושאר הנאות גשמיות.

וכש היו מריחים את ריחה הערב של הקטורת, ובאים ממנו להודות לה' על הנשימות היו נצלים על ידי זה מקנות שהוא עצירת הנשימות.

"ויתנו עליה קטורת" אמרו חז"ל (ברכות): איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו הוי אמר זה הריח, ולכאורה קשה הרי בניצואות האדם נהנה גם הנאה גשמית מהריח? אלא יש לבאר שחז"ל מלמדים אותנו שהנאה האמתית מהריח היא